

MANIFEST

voor vitaal en veerkrachtig bos

Bossen vormen bijzondere ecosystemen. Van alle ecosystemen ter wereld komen in bossen verreweg de meeste soorten dieren, planten en schimmels voor. Deze organismen leven in een samenhangend netwerk en creëren samen de omstandigheden waarin het bos in stand kan blijven en een stabiele leefomgeving vormt voor haar bewoners. Mensen zijn evengoed afhankelijk van het bos en hebben belang bij vitale bossen voor een groot aantal levensbehoeften; in het bos komen we tot rust en worden we bezield door de levenskracht van de natuur, vinden we verkoeling in de hitte van de zomer, verzamelen we voedsel en oogsten het hout voor ons huis, de tafel en het boek daarop. Dit zijn de ecosystemediensten die het bos ons levert en waar we afhankelijk van zijn.

Vanuit een sterke betrokkenheid bij bos zetten de leden van de Koninklijke Nederlandse Bosbouwvereniging (KNBV) zich dagelijks in voor het beschermen van bossen en de grote waarden die zij vertegenwoordigen. Daarbij zoeken beheerders voortdurend naar een juiste balans tussen de verschillende ecosystemediensten die onze veeleisende en veranderlijke maatschappij van het bos verlangt. Natuurlijk kan het bos, in tegenstelling tot bijvoorbeeld een heideveld, prima voortbestaan zonder actief beheer. Beheer van het bos is echter wel nodig om de door de maatschappij gewenste ecosystemediensten optimaal te kunnen leveren. Dat geldt met name voor het oogsten van hout, een van de weinige écht hernieuwbare grondstoffen die we kunnen benutten. Daarnaast krijgen bossen ook voortdurend nieuwe betekenissen, zoals de opname van koolstof uit de atmosfeer, het vasthouden van water en als klimaatbuffer.

Met de aanhoudende klimaatverandering komt de vitaliteit het Nederlandse bos onder toenemende druk te staan. Veel planten en dieren krijgen het steeds moeilijker om zich te handhaven bij toenemende hitte en droogte. Dat betekent dat niet alleen de samenstelling en het aanzien van het bos aanzienlijk zal gaan veranderen, maar ook de mate waarin het bos de benodigde ecosystemediensten kan leveren. Bosbeheerders houden rekening met de lange tijd die het bos nodig heeft zich te ontwikkelen; de jonge bomen die nu opgroeien zullen bij volwassenheid een sterk veranderd klimaat het hoofd moeten bieden. Voor bosbeheerders betekent dit dat er nog meer zorg moet worden besteed aan een vitaal en veerkrachtig ecosysteem nu, en dat tegelijkertijd al rekening moet worden gehouden met de omstandigheden van straks.

Als leden van de KNBV staan wij voor het behoud van vitale, gevarieerde en veerkrachtige bossen. Wij hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

1. Wij streven naar een vitaal en veerkrachtig bos met een grote diversiteit aan planten en dieren.
2. Wij beheren het bos zodat het nu en in de toekomst de gewenste ecosysteemdiensten kan blijven leveren.
3. Wij gaan zorgvuldig om met de bodem en de waterhuishouding als basis voor vitale ecosystemen, en streven naar behoud en verbetering van de bodemkwaliteit.
4. Wij streven naar structuurrijke en gemengde bossen met verschillende boomsoorten en leeftijden. Dit verhoogt de veerkracht van het bos en vergroot de kans dat bij calamiteiten het bos in stand blijft.
5. Wij bieden ruimte aan een zo breed mogelijke variatie aan bosgebonden soorten, en laten daarom voldoende dood hout in het bos liggen en laten een deel van de bomen dik en oud worden.
6. Wij zorgen dat het bosklimaat zoveel mogelijk intact blijft. We passen kleinschalig beheer toe waar dat kan en doen alleen grootschalige ingrepen als dat echt nodig is.
7. Wij stimuleren het ontstaan van een spontane, gevarieerde en continue verjonging van het bos zodat boomsoorten de gelegenheid krijgen zich aan te passen aan het veranderende klimaat.
8. Wij dragen zorg voor voldoende genetische variatie in bomen en struiken. Dit doen we door belangrijke genenbronnen te beschermen en door de veerkracht en genetische variatie van het bos te versterken via zorgvuldige aanplant van ontbrekende soorten en genotypen.
9. Wij onderkennen de grote variatie in bossen, met hun verschillende ontstaansgeschiedenissen en betekenissen, en stemmen het beheer daarop af. Bosbeheer is altijd maatwerk en vereist vakmanschap.
10. Wij werken actief aan de duurzame voortbrenging van hout als kwalitatief hoogwaardige en hernieuwbare grondstof. Daarbij houden wij altijd oog voor de overige functies van het bos.
11. Wij beheren bos vanuit het besef dat maatschappelijke behoeften voortdurend veranderen en houden daarom opties open voor toekomstige generaties zodat deze hun eigen keuzes kunnen maken.
12. Wij streven naar een breed draagvlak voor het gevoerde beheer door heldere communicatie met belanghebbenden.